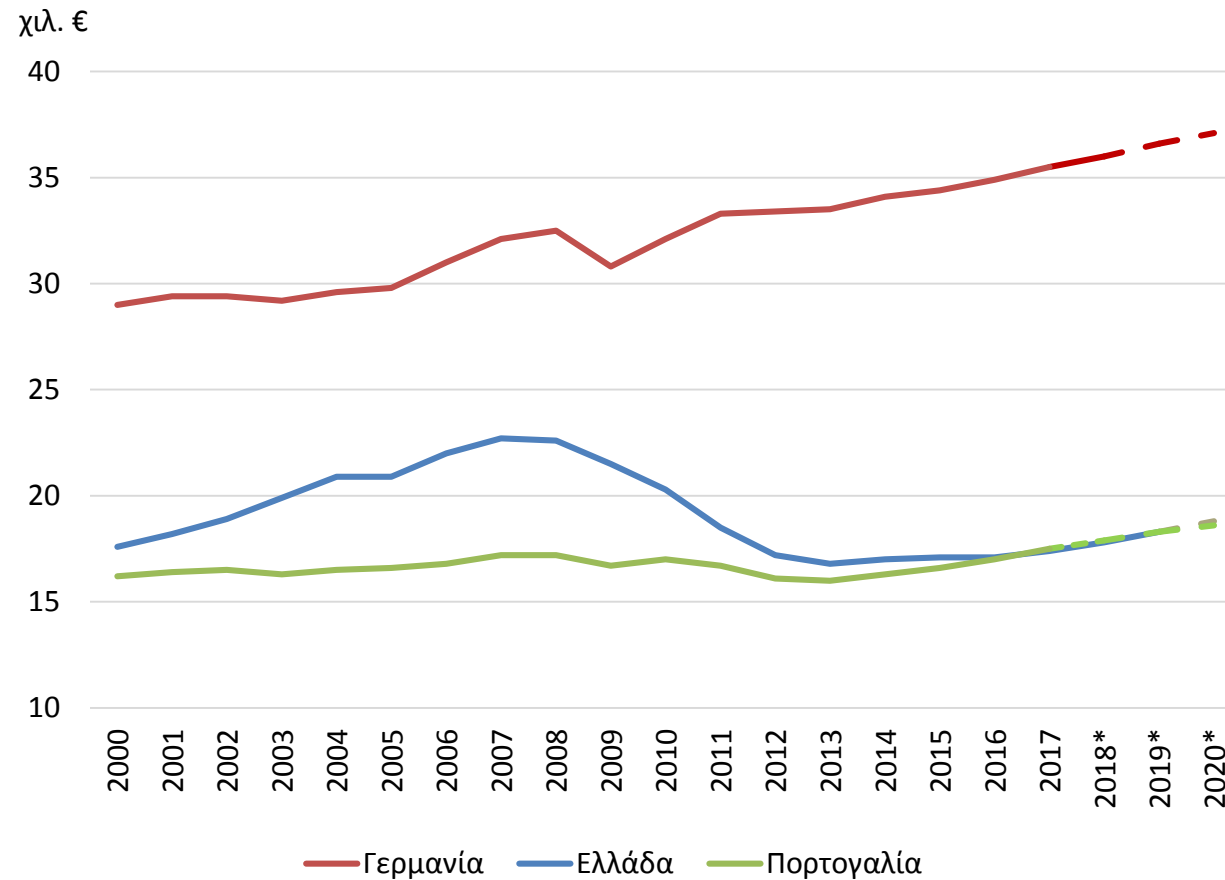

Η Ελληνική Οικονομία: τάσεις και προοπτικές

Νίκος Βέττας
Γενικός Διευθυντής,
Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)
Καθηγητής Οικονομικών,
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
vettas@iobe.gr

Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων
Ετήσια Γενική Συνέλευση
27 Μαρτίου 2019

Κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σταθερές τιμές 2010

*Προβλέψεις

Πηγή: Ameco database, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

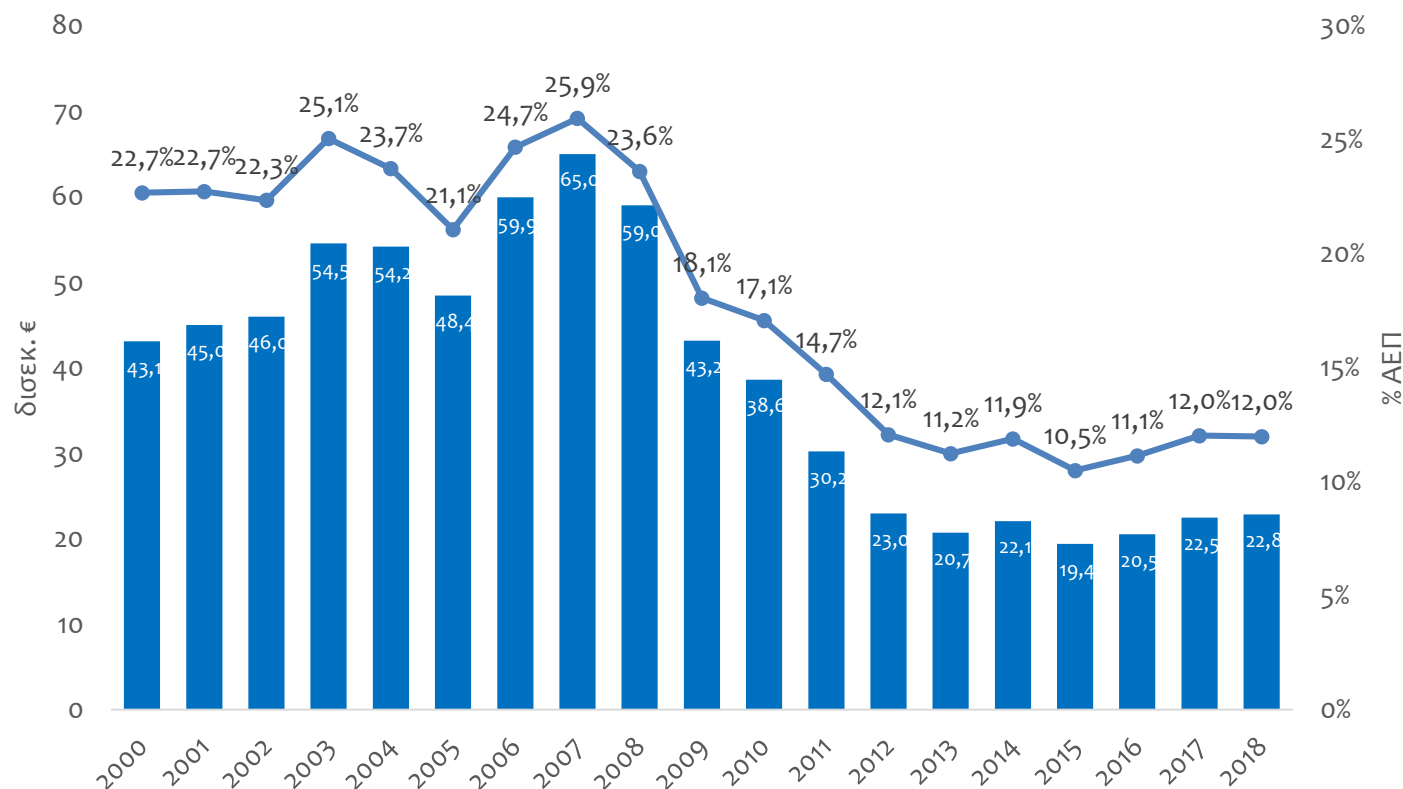
(% ετήσια μεταβολή, εκτός εάν αναφέρεται αλλιώς)	2009	2014	2017	2018*	2019*
ΑΕΠ	-3,1	0,7	1,5	2,0	2,0
Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	9,5	26,5	21,5	19,3	18,0
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης ¹ (% ΑΕΠ)	-15,6	-3,6	0,8	0,6	0,6
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	-14,4	-1,6	-1,0	-1,5	-2,0
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών	1,3	-1,4	1,1	0,8	0,9
Σχηματισμός Πάγιου Κεφαλαίου	-13,7	-2,8	9,1	-0,5	10,0

¹ Περιλαμβάνεται η κρατική βοήθεια στις τράπεζες

* Προβλέψεις ΙΟΒΕ

Πηγές: Eurostat, ΕΛ.ΣΤΑΤ.

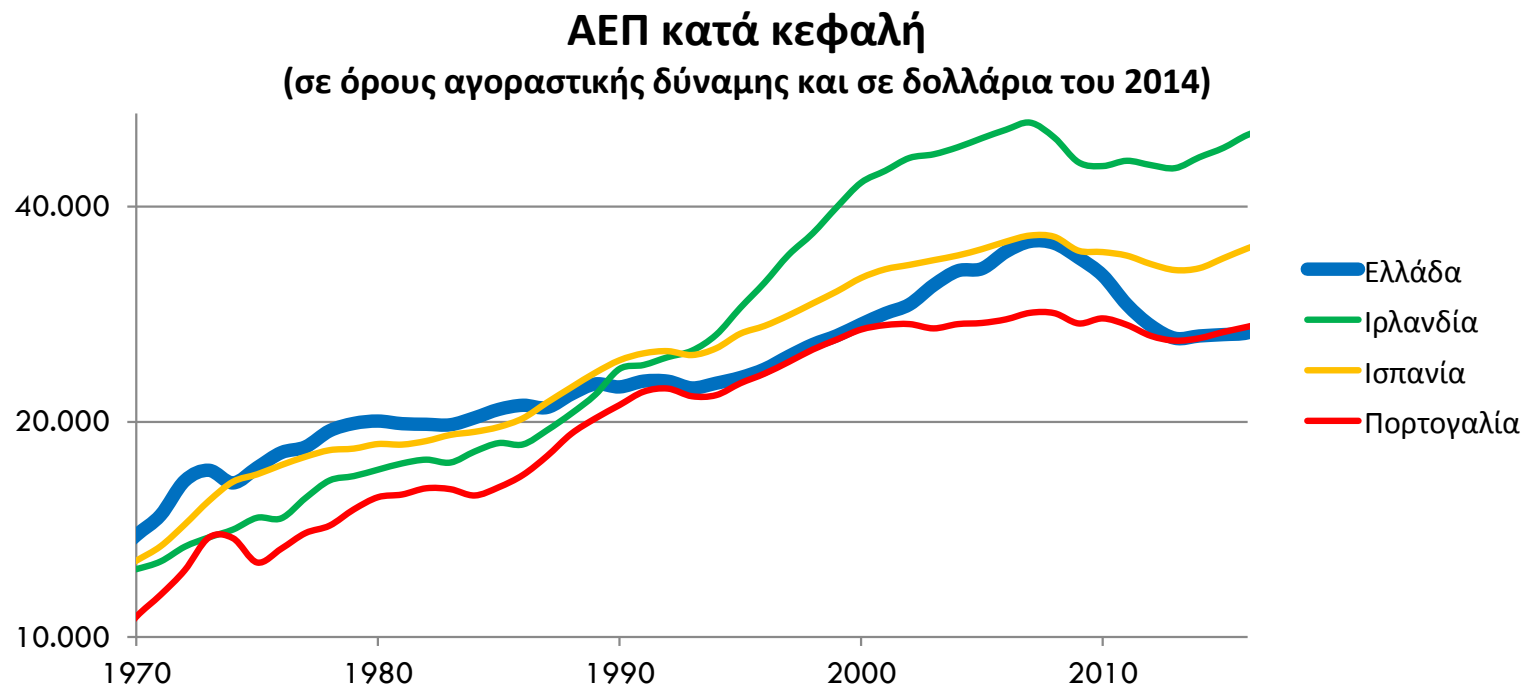
Κατάρρευση επενδύσεων

Πηγές: Eurostat/ELSTAT

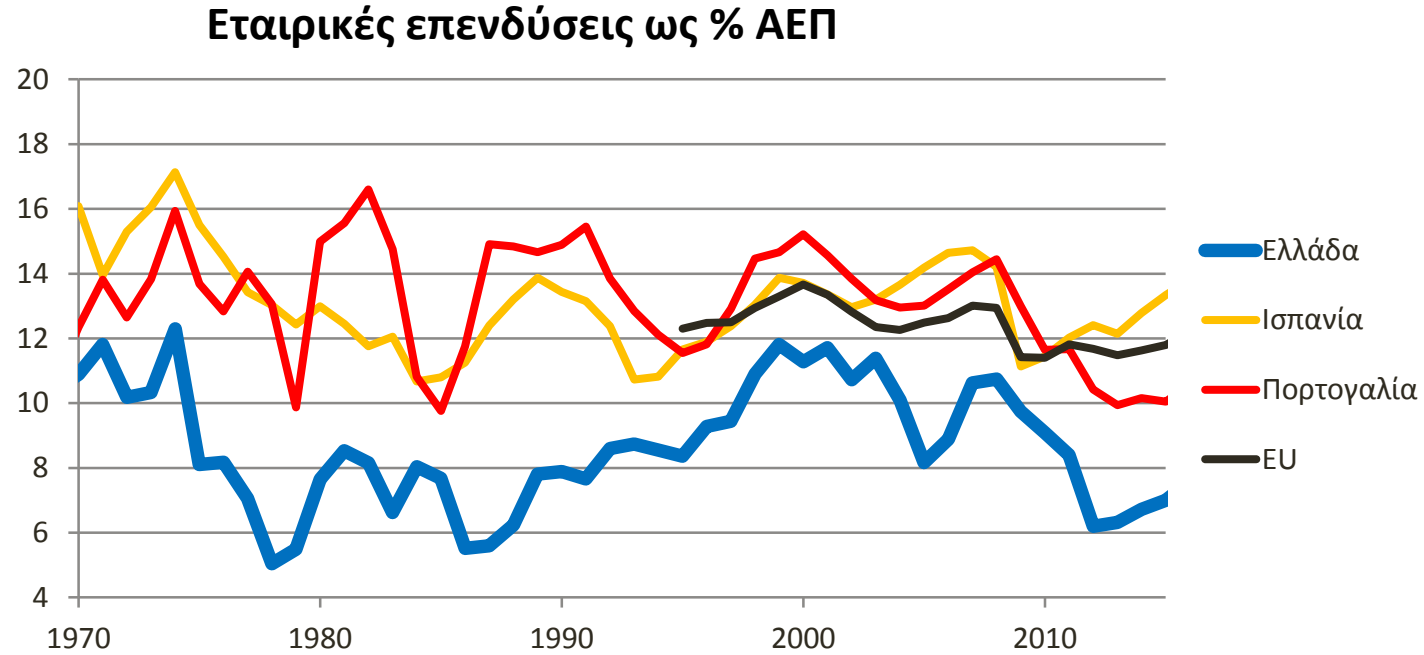
- Μέγιστο ύψος επενδύσεων το 2007 (€65,0 δισεκ.)
- Υψηλότερες επενδύσεις ως % του ΑΕΠ το 2007 (25,9%)
- Δραματικά χαμηλότερα το 2015 (€19,4 δισεκ. και 10,5% του ΑΕΠ)

ΑΕΠ

- Η Ελλάδα καθίσταται μια από τις φτωχότερες χώρες στην ΕΕ.
 - ▣ Από 14^η μεταξύ 28 χωρών το 1980, έπεσε σε 24^η το 2018.

Εταιρικές επενδύσεις

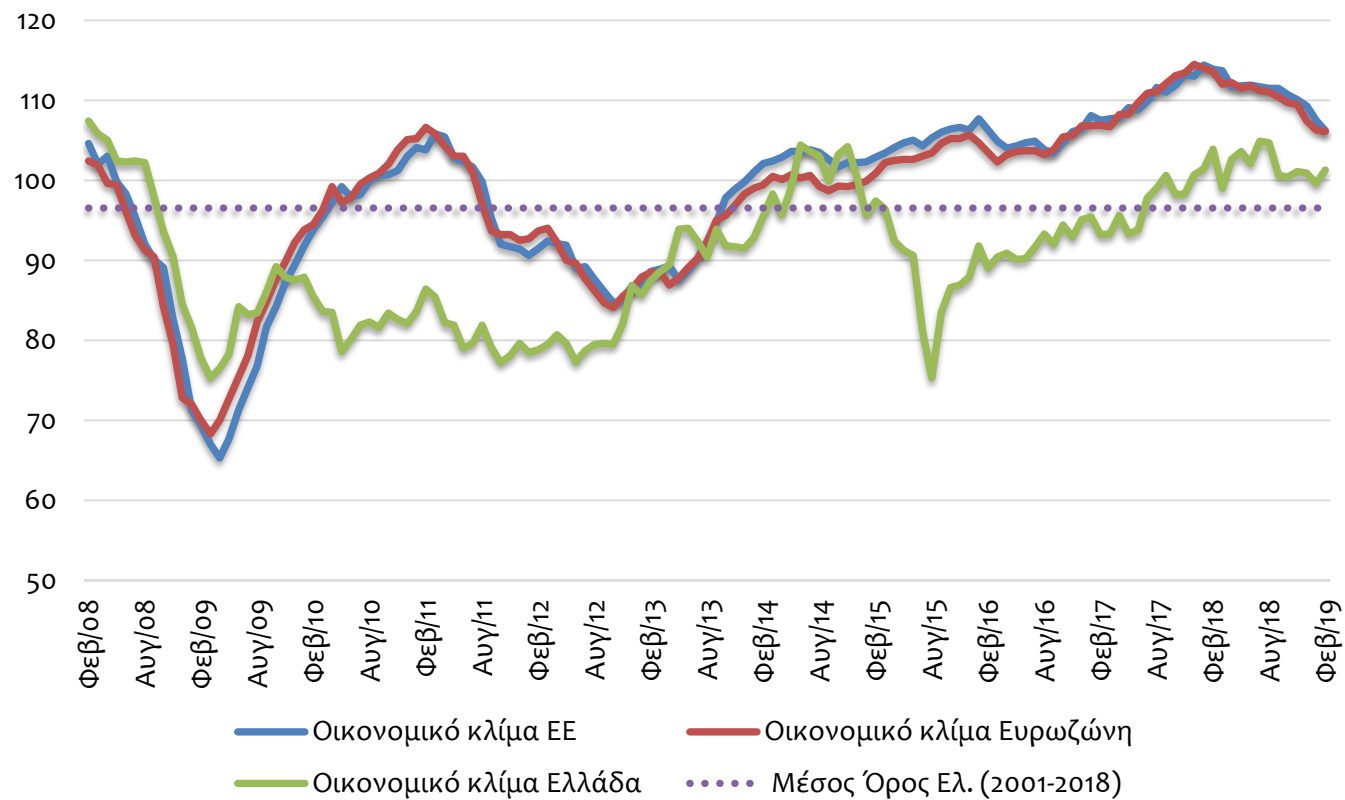

- Οι εταιρικές επενδύσεις στην Ελλάδα είναι χαμηλές.
- Αυξήθηκαν με την προσδοκία εισόδου στο Ευρώ, αλλά μειώθηκαν με την κρίση.

2008-2018: συνοπτική αποτίμηση

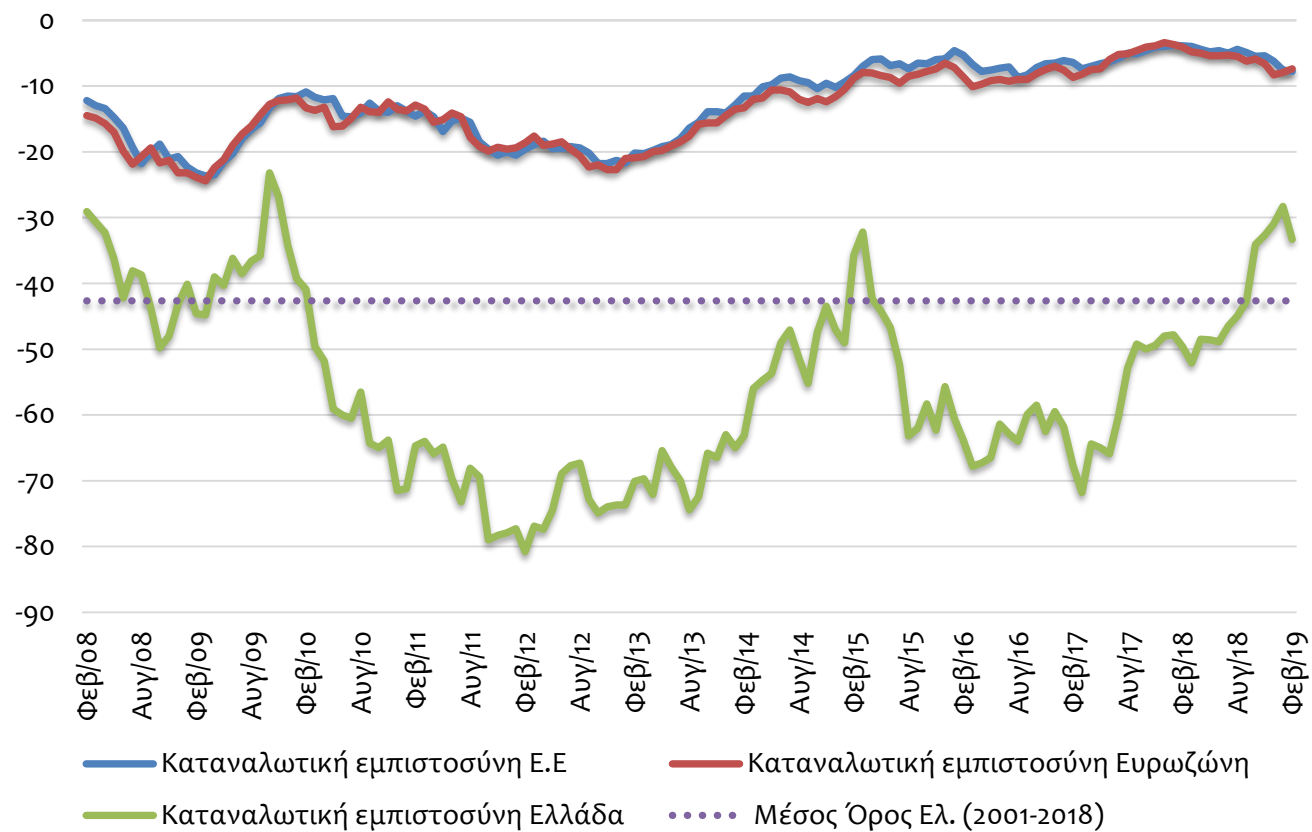
- Η οικονομία βρήκε εξισορρόπηση μέσα από τρία διαδοχικά προγράμματα
- Κυρίως μέσω ύφεσης
- Αποφεύχθηκε πλήρης κατάρρευση
- Όμως η αναπτυξιακή δυναμική είναι ασθενής
- Χάθηκε η ευκαιρία για βαθιές μεταρρυθμιστικές τομές
- Η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να είναι εσωστρεφής και υπερβολικά ρυθμισμένη από το κράτος
- Ασθενώς διασυνδεδεμένη με τις διεθνείς οικονομικές και τεχνολογικές τάσεις

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (IOBE – ΕΕ)

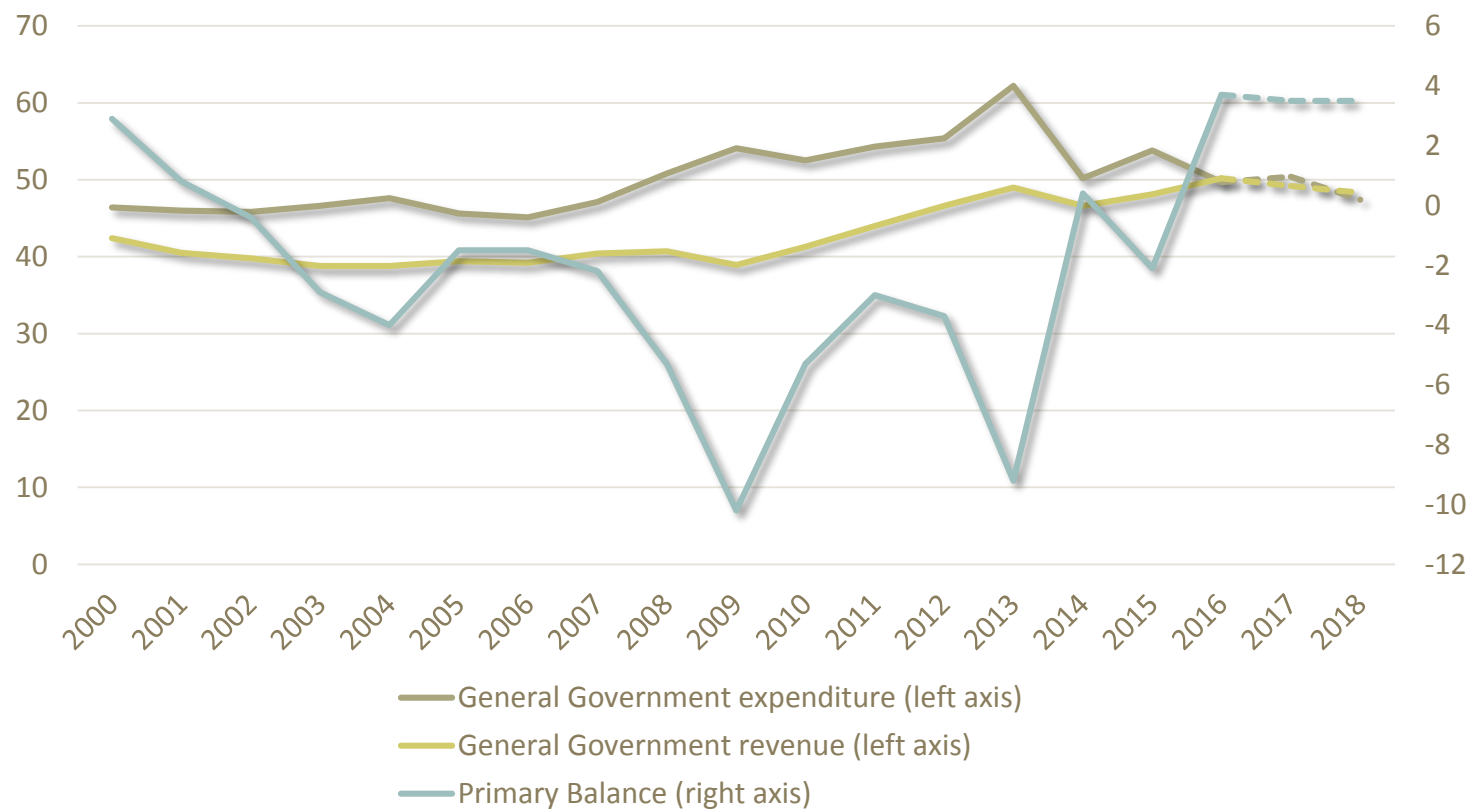
Πηγές: IOBE / Ευρ. Επιτροπή

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

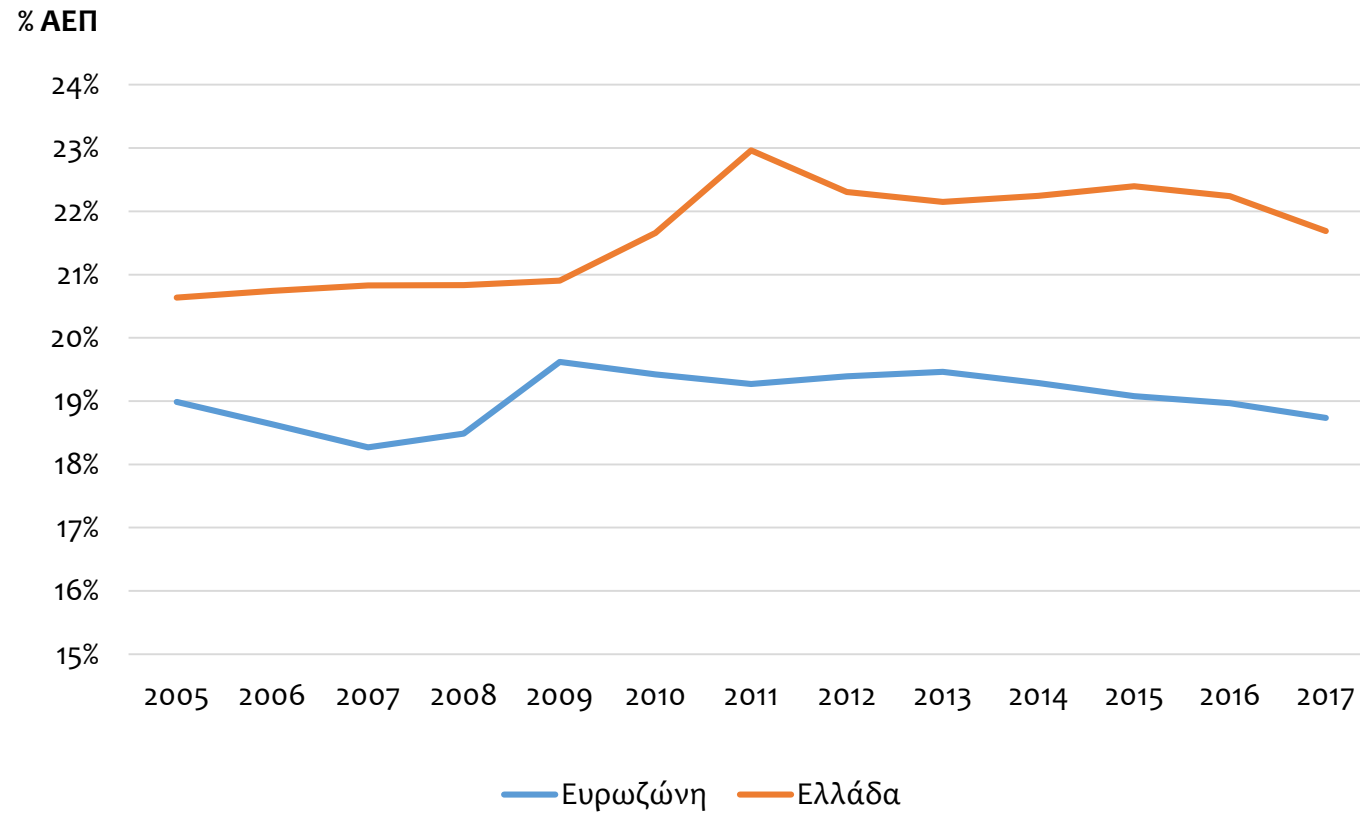
Πηγές: IOBE / Ευρ. Επιτροπή

Δημόσια έσοδα, δαπάνη και πρωτογενές ισοζύγιο (% ΑΕΠ)

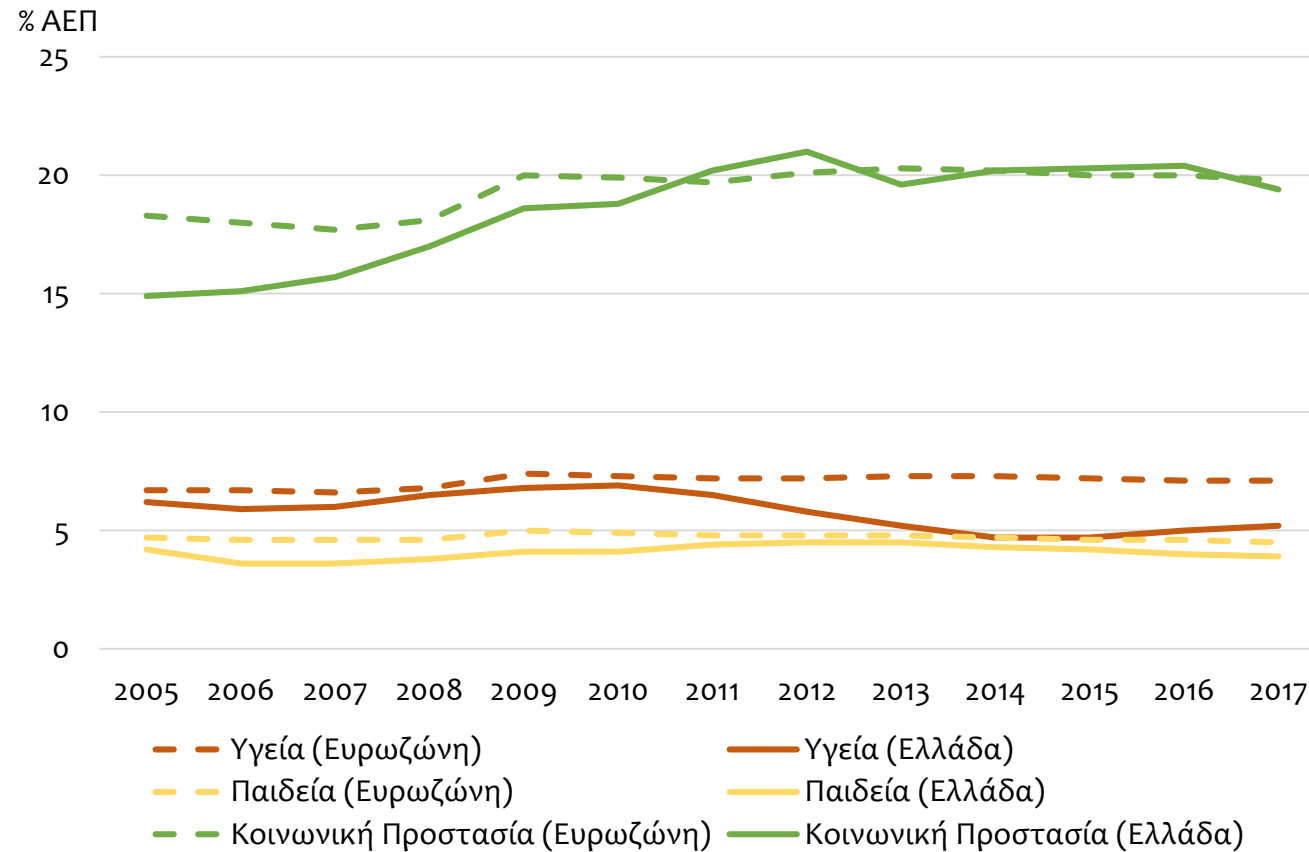
Source: Eurostat/European Economic Forecast, autumn 2017, European Commission

Συμβολή δημόσιου τομέα στο ΑΕΠ

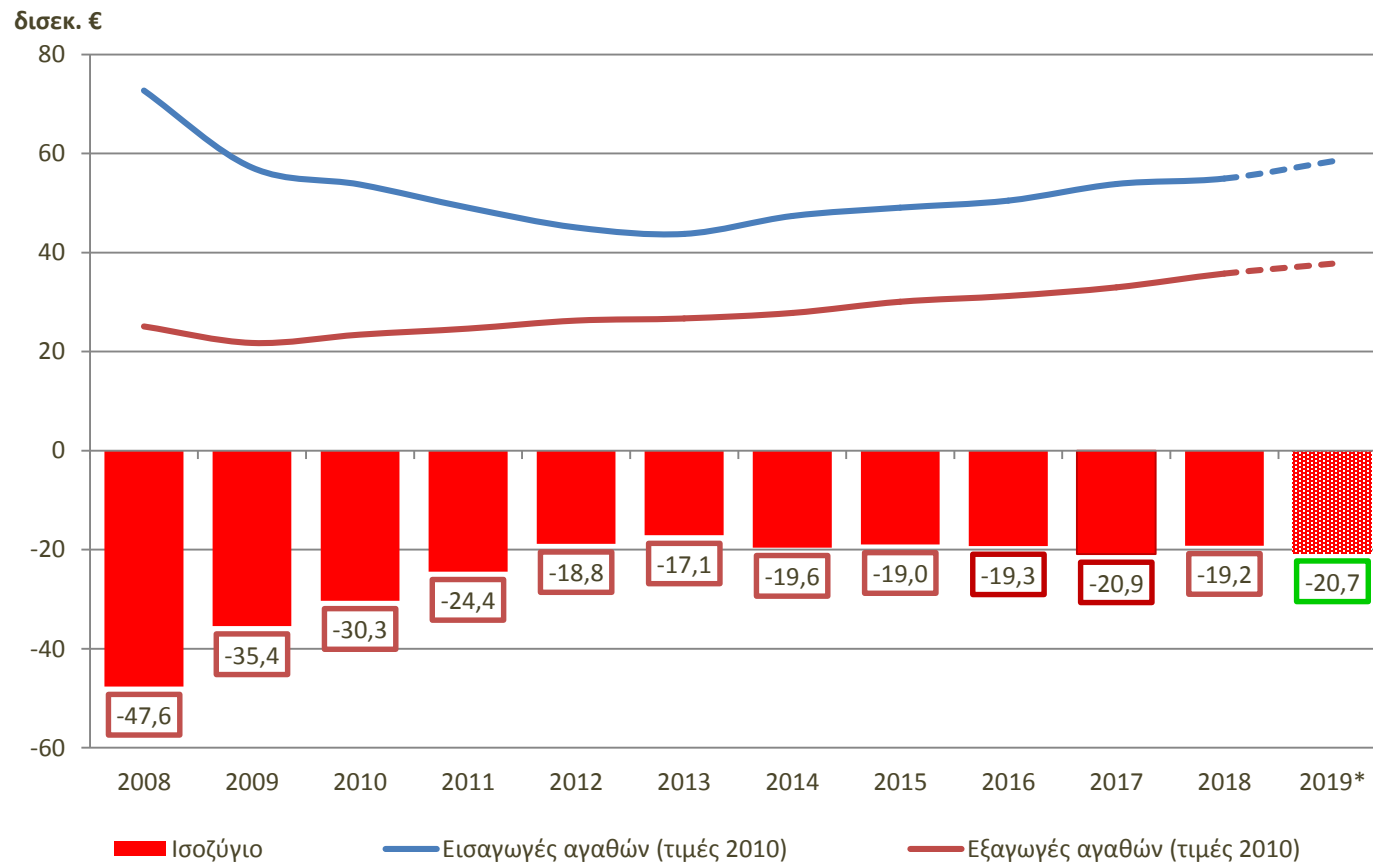
* Περιλαμβάνει Δημόσια διοίκηση, Άμυνα, Εκπαίδευση, Υγεία και Κοινωνική εργασία
Πηγή: National Accounts, Eurostat

Κατηγορίες κρατικών δαπανών (Ελλάδα – Ευρωζώνη)

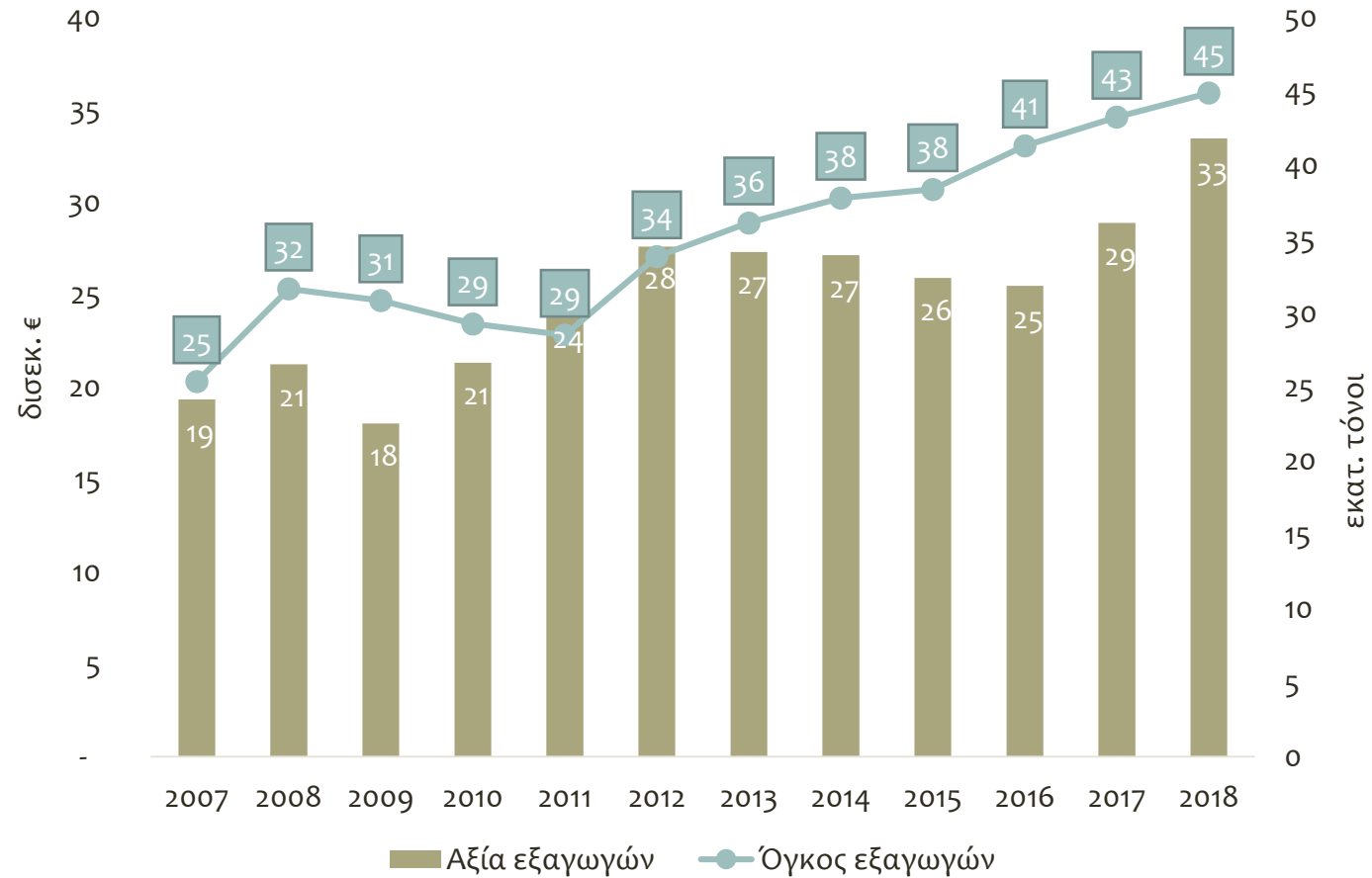
ΠΗΓΗ: Government statistics, COFOG, Eurostat

Εμπορικό Ισοζύγιο Αγαθών

*Προβλέψεις European Economic Forecast, autumn 2018, Ευρ. Επιτροπή
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

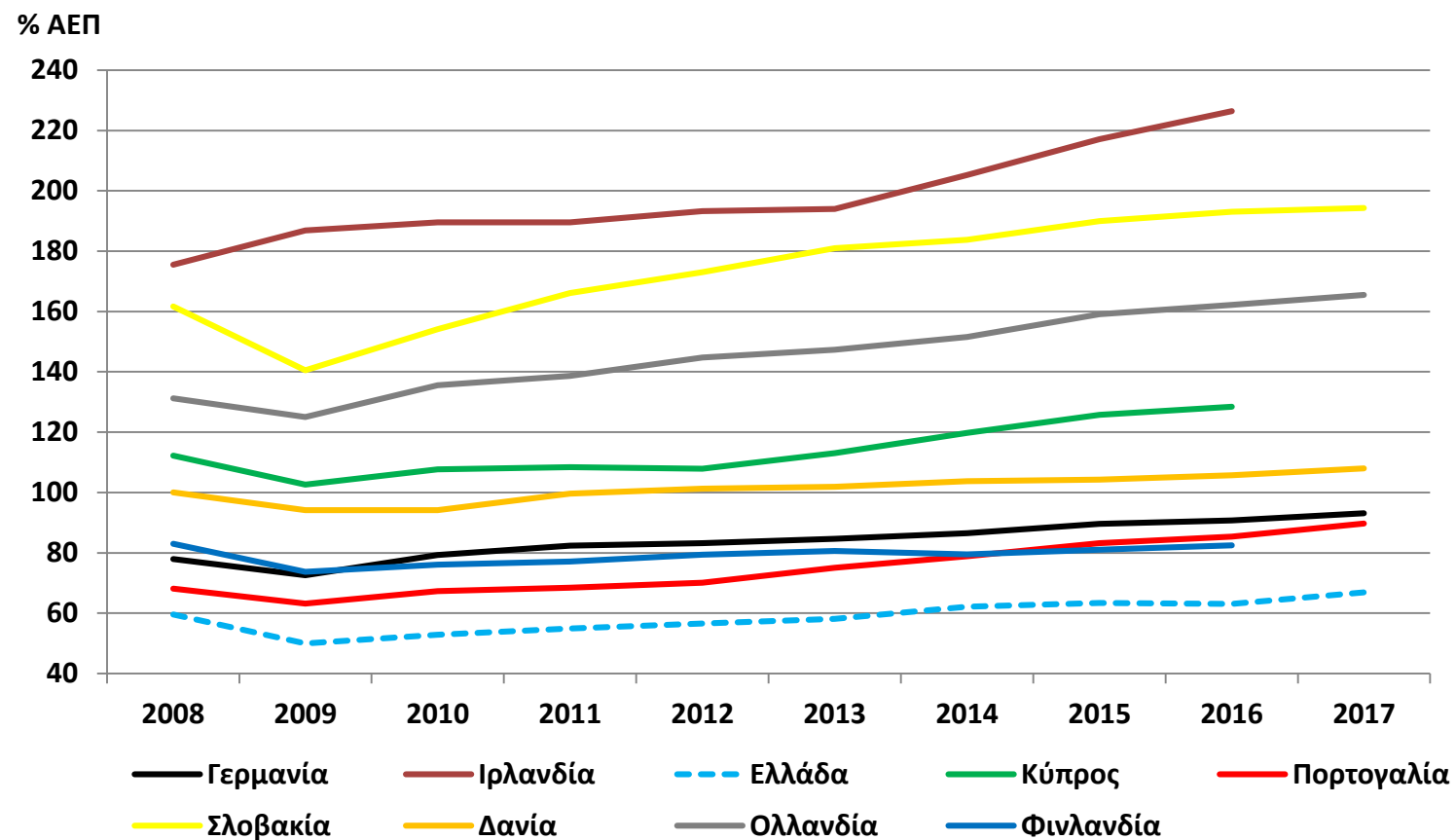
Εξαγωγές Αγαθών

Πηγή: Eurostat

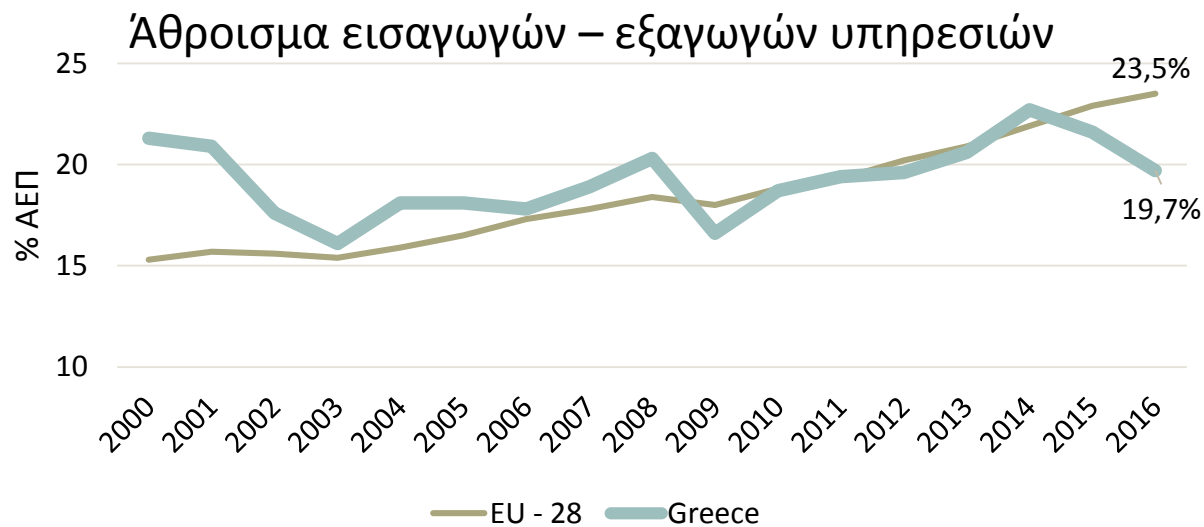
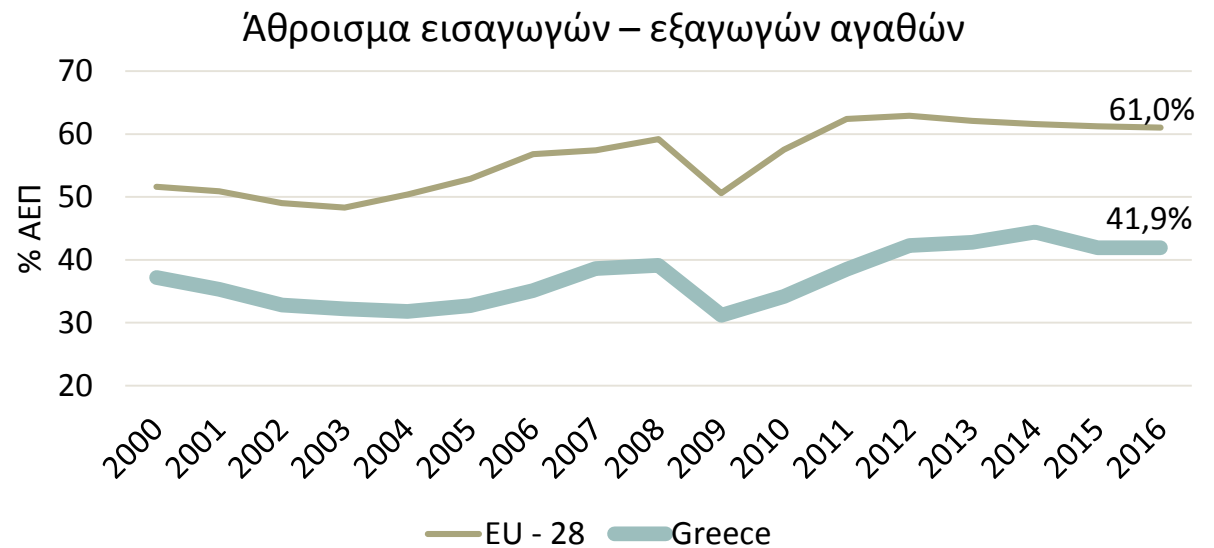
- Μεταβολή στην αξία εξαγωγών, 2007-2018: +73,1%
- Μεταβολή στον όγκο εξαγωγών, 2007-2018: +76,9%

Μια κλειστή οικονομία

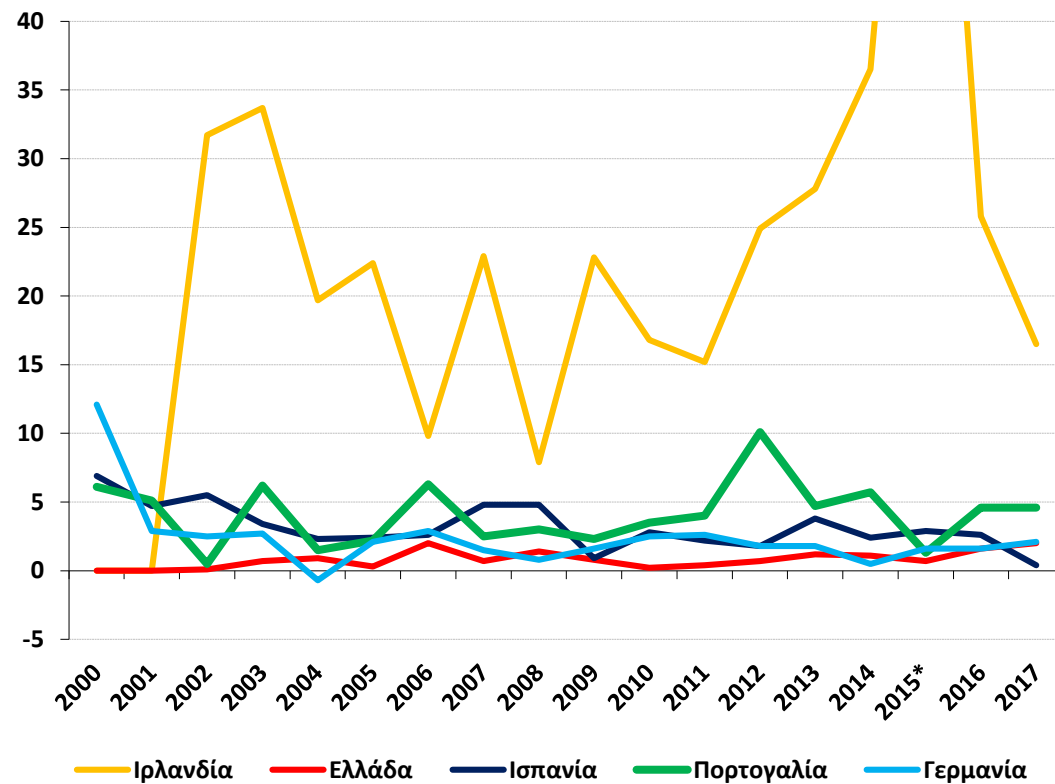
Πηγή: Eurostat

Κλειστή οικονομία: αγαθά και υπηρεσίες

Πηγή: Eurostat

Ξένες άμεσες επενδύσεις

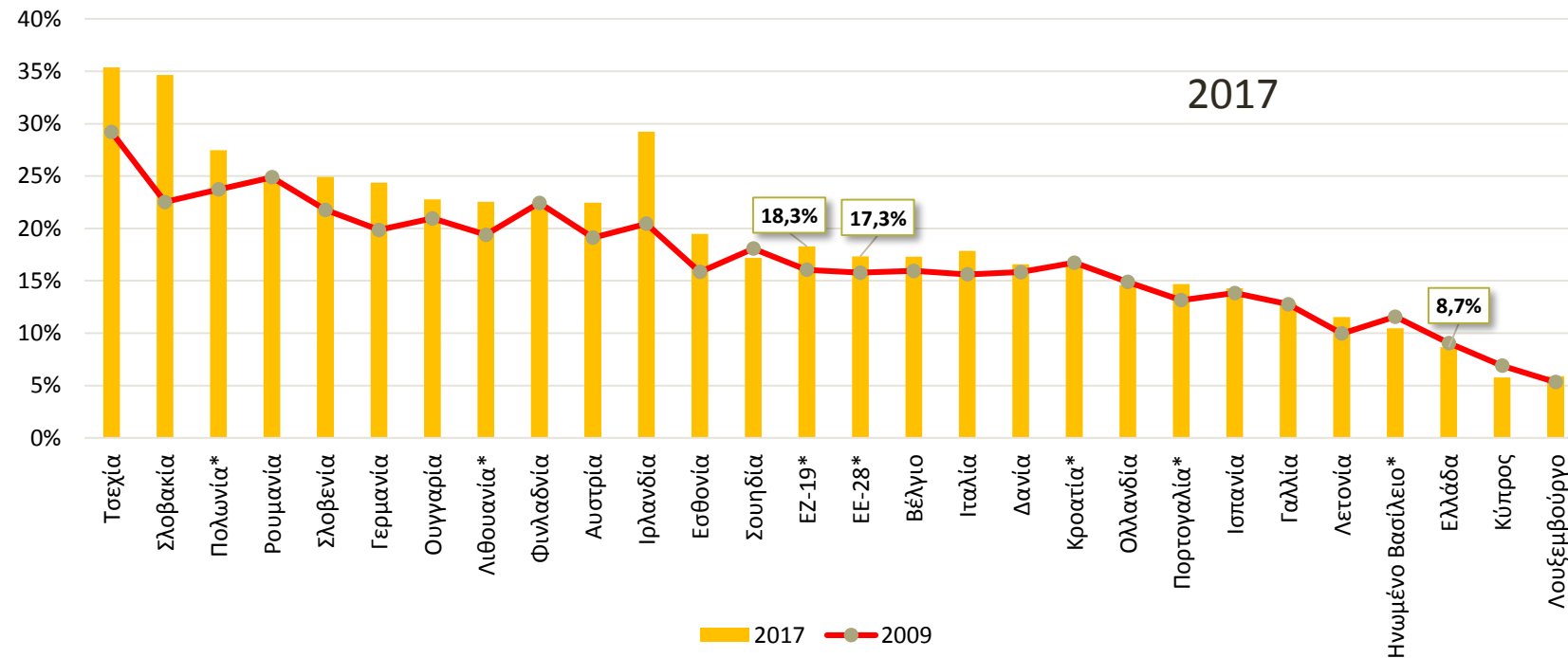

ΞΑΕ (% ΑΕΠ)		
	2000-2008	2009-2017
Γερμανία	3,0%	1,8%
Ιρλανδία	21,2%	29.8%
Ελλάδα	0,9%	1,0%
Ισπανία	4,2%	2,2%
Πορτογαλία	3,7%	4,5%

*Ιρλανδία: 81,7% του ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat

Χαμηλό μερίδιο της Μεταποίησης στο ΑΕΠ: 8,7%

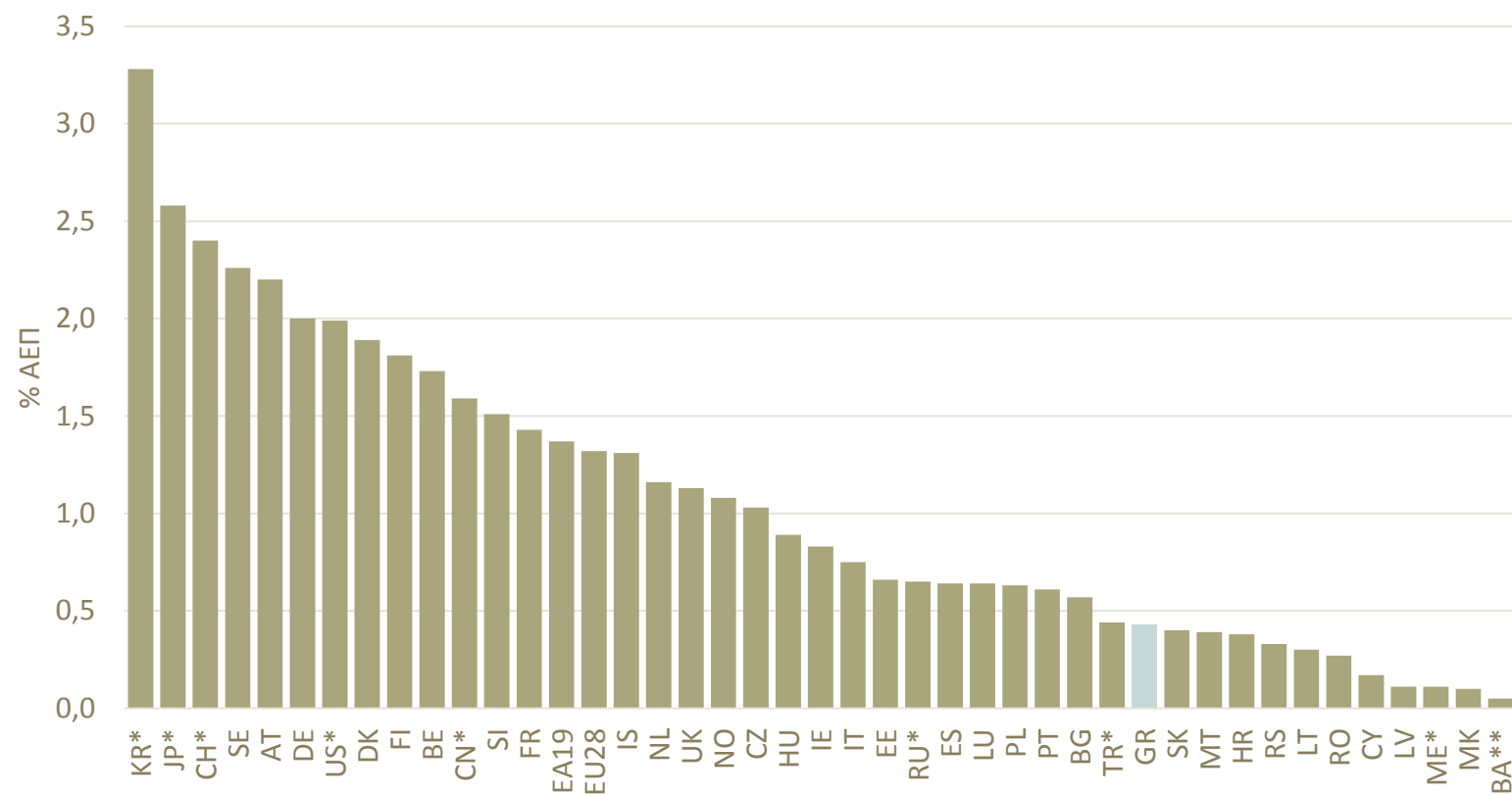

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Αυξητικά από το 2015 και μετά

Δαπάνες R&D

Δαπάνες R&D ιδιωτικού τομέα 2016

Πηγή: Eurostat *2015 **2014

Ανάκαμψη δείκτη παραγωγής στη Μεταποίηση 9,9% κατά 2014-2017, ύστερα από σημαντική συρρίκνωση 2009-2014 (-16,1%)

TOMEAS	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017	% 2009-2017
B05: Εξόρυξη άνθρακα και λιγνίτη	115,1	88,3	66,0	-23,3%	-25,3%	-42,7%
B06: Άντληση αργού πετρελαίου και φυσικού αερίου	70,2	57,5	114,3	-18,1%	98,7%	62,9%
B07: Εξόρυξη μεταλλούχων μεταλλευμάτων	86,1	85,1	83,0	-1,1%	-2,4%	-3,5%
B08: Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες	100,1	83,1	82,5	-16,9%	-0,7%	-17,6%
B: Ορυχεία, λατομεία	107,0	85,7	73,5	-19,9%	-14,3%	-31,3%
C10: Τρόφιμα	104,2	93,9	95,9	-9,9%	2,2%	-8,0%
C11: Ποτά	108,2	86,1	81,5	-20,4%	-5,3%	-24,6%
C12: Καπνός	121,2	98,9	97,9	-18,4%	-1,0%	-19,3%
C13: Κλωστοϋφαντουργία	126,0	60,7	63,6	-51,8%	4,7%	-49,5%
C14: Ένδυση	130,1	62,8	45,9	-51,7%	-27,0%	-64,8%
C15: Δέρμα	158,4	52,7	47,2	-66,7%	-10,5%	-70,2%
C16: Ξύλο	91,4	42,1	43,1	-53,9%	2,3%	-52,9%
C17: Χαρτί	103,5	96,5	98,8	-6,8%	2,4%	-4,5%
C18: Εκτυπώσεις	116,4	57,5	47,3	-50,6%	-17,8%	-59,4%
C19: Οπτάνθρακας, διύλιση πετρελαίου	94,6	118,4	134,4	25,1%	13,5%	42,0%
C20: Χημικά	98,5	91,7	103,3	-6,9%	12,6%	4,8%
C21: Φαρμακευτικά	97,7	98,4	130,2	0,8%	32,3%	33,3%
C22: Καουτσούκ, πλαστικά	107,5	88,6	92,6	-17,6%	4,5%	-13,9%
C23: Μη μεταλλικά ορυκτά	116,6	55,7	62,8	-52,2%	12,7%	-46,1%
C24: Βασικά μέταλλα	89,3	101,8	141,1	14,0%	38,6%	57,9%
C25: Μεταλλικά, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	99,8	78,0	85,5	-21,9%	9,6%	-14,4%
C26: Η/Υ, ηλεκτρονικά, οπτικά	136,2	98,9	111,7	-27,4%	13,0%	-18,0%
C27: Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	104,2	63,5	73,2	-39,1%	15,2%	-29,8%
C28: Κατασκευή Μηχανήματα, είδη εξοπλισμού	126,6	84,4	103,0	-33,4%	22,0%	-18,7%
C29: Μηχανοκίνητα οχήματα	101,7	65,7	91,7	-35,4%	39,5%	-9,8%
C30: Εξοπλισμός μεταφορών	154,1	28,5	64,8	-81,5%	127,5%	-57,9%
C31: Έπιπλα	123,4	47,8	51,2	-61,3%	7,2%	-58,5%
C32: Λουπά μεταποίησης	111,7	81,7	93,0	-26,8%	13,8%	-16,7%
C33: Επισκευή σε Μηχανήματα και εξοπλισμός	129,6	73,1	60,3	-43,6%	-17,6%	-53,5%
C: ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	105,3	88,4	97,2	-16,1%	9,9%	-7,7%

Στα Τρόφιμα-Ποτά-Καπνός, Πλαστικά και Φαρμακευτικά μεγαλύτερη απασχόληση το 2017 έναντι του 2009

	2009	2014	2017	2009	2014	2017	% 2009-2014	% 2014-2017	% 2009-2017
B: Ορυχεία και Λατομεία	12,4	10,8	11,7	2,3%	3,3%	3,2%	-12,9%	8,3%	-5,6%
C10-C12: Τρόφιμα, ποτά, καπνός	130,8	115,9	136,9	24,6%	35,4%	37,1%	-11,4%	18,1%	-4,7%
C13-C15: Κλωστοϋφαντουργία, ένδυση, δέρμα	61,5	20,7	30,8	11,6%	6,3%	8,3%	-66,3%	48,8%	-49,9%
C16: Ξύλο	28,6	11,5	9,6	5,4%	3,5%	2,6%	-59,8%	16,5%	-66,4%
C17: Χαρτί	10,9	7,6	6,8	2,1%	2,3%	1,8%	-30,3%	10,5%	-37,6%
C18: Εκτυπώσεις	30,6	14,7	14,5	5,8%	4,5%	3,9%	-52,0%	1,4%	-52,6%
C19: Οπάνθρακας, διύληση πετρελαίου	7,3	3,6	6,7	1,4%	1,1%	1,8%	-50,7%	86,1%	-8,2%
C20: Χημικά	13,5	8,6	9,2	2,5%	2,6%	2,5%	-36,3%	7,0%	-31,9%
C21: Φαρμακευτικά	14,3	13,3	14,4	2,7%	4,1%	3,9%	-7,0%	8,3%	-0,7%
C22: Καουτσούκ, πλαστικά	14,0	10,8	16,4	2,6%	3,3%	4,4%	-22,9%	51,9%	-17,1%
C23: Μη μεταλλικά ορυκτά	32,5	13,8	12,0	6,1%	4,2%	3,3%	-57,5%	13,0%	-63,1%
C24: Βασικά μέταλλα	18,2	16,6	11,6	3,4%	5,1%	3,1%	-8,8%	30,1%	-36,3%
C25: Μεταλλικά, εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού	51,3	30,6	35,8	9,7%	9,3%	9,7%	-40,4%	17,0%	-30,2%
C26: Η/Υ, ηλεκτρονικά, οπτικά	4,8	1,6	3,8	0,9%	0,5%	1,0%	-66,7%	137,5%	-20,8%
C27: Κατασκευή ηλεκτρολογικού εξοπλισμού	11,4	5,7	8,7	2,1%	1,7%	2,4%	-50,0%	52,6%	-23,7%
C28: Κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού	11,5	6,6	5,5	2,2%	2,0%	1,5%	-42,6%	16,7%	-52,2%
C29: Μηχανοκίνητα οχήματα	2,7	1,4		0,5%	0,4%		-48,1%		
C30: Εξοπλισμός μεταφορών	10,7	3,7	5,1	2,0%	1,1%	1,4%	-65,4%	37,8%	-52,3%
C31-C32: Έπιπλα και λουπά μεταποίησης	52,3	20,7	22,5	9,8%	6,3%	6,1%	-60,4%	8,7%	-57,0%
C33: Επισκευή, εγκατάσταση σε μηχανήματα και εξοπλισμός	12,0	9,2	7,0	2,3%	2,8%	1,9%	-23,3%	23,9%	-41,7%
	531,3	327,4	369,0	100,0%	100,0%	100,0%	-38,4%	12,7%	-30,5%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Κύρια προϊόντα ως προς το μερίδιο εξαγωγών

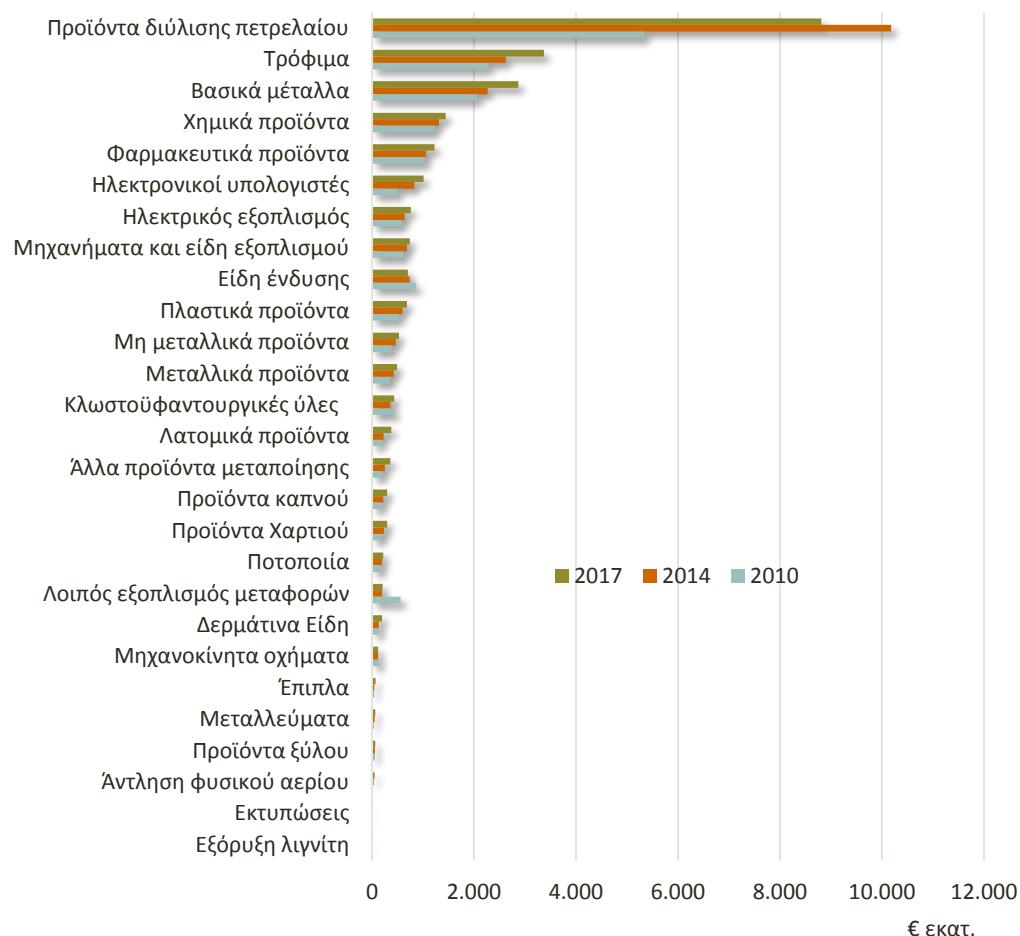
Τα Τρόφιμα στα πρωτοπόρα εξαγωγίμα προϊόντα της μεταποίησης την περίοδο 2015-2017, με την αξία εξαγωγών στα Φρούτα και Λαχανικά να ξεπερνούν τα €1 δισεκ. Ακολουθούν Έλαια και λίπη (€700 εκατ.) και Γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα (€600 εκατ.)

		Αξία εξαγωγών, σε εκατ. €	% μερίδιο στις εξαγωγές των μεταποιητικών προϊόντων	Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών
1	Πετρελαιοειδή	7.693,4	35,2%	
2	Αλουμίνιο	1.432,6	6,6%	10,1%
3	Φρούτα και Λαχανικά	1.031,3	4,7%	7,3%
4	Έλαια και λίπη	687,4	3,1%	4,9%
5	Γαλακτοκομικά και τυροκομικά προϊόντα	562,5	2,6%	4,0%
6	Χαλκός	471,3	2,2%	3,3%
7	Χάλυβας	335,7	1,5%	2,4%
8	Προϊόντα καπνού	296,2	1,4%	2,1%
9	Τσιμέντο	218,3	1,0%	1,5%
10	Χαλύβδινοι σωλήνες	208,5	1,0%	1,5%

Κύρια προϊόντα ως προς το μερίδιο εξαγωγών (συν.)

...		Αξία εξαγωγών, σε €	% μερίδιο στις εξαγωγές των μεταποιητικών προϊόντων	Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών
11	Μάρμαρα, ασβεστόλιθος, κιμωλία	187,3	0,9%	1,3%
12	Προϊόντα αλευρόμυλων	153,2	0,7%	1,1%
13	Επεξεργασμένοι λίθοι	151,3	0,7%	1,1%
14	Ψάρια	122,2	0,6%	0,9%
15	Κακάο και σοκολάτα	96,0	0,4%	0,7%
16	Άλλα είδη διατροφής	92,6	0,4%	0,7%
17	Έτοιμα γεύματα	87,1	0,4%	0,6%
18	Παξιμάδια και μπισκότα	66,7	0,3%	0,5%
19	Διάφορα ορυκτά (χαλαζίας, πίσσα)	64,2	0,3%	0,5%
20	Κρεατικά προϊόντα	58,9	0,3%	0,4%
21	Μη σιδηρούχα μεταλλεύματα (βωξίτης, νικέλιο, χρυσός)	53,8	0,3%	0,4%
	Υπόλοιπα προϊόντα μεταποίησης	7,819,4	35,8%	54,9%
	Σύνολο μεταποίησης		100,0%	(14,132,3)
		21,825,7		100,0%

Σημαντική ενίσχυση εξαγωγών σε Τρόφιμα 2015-2017: +28%

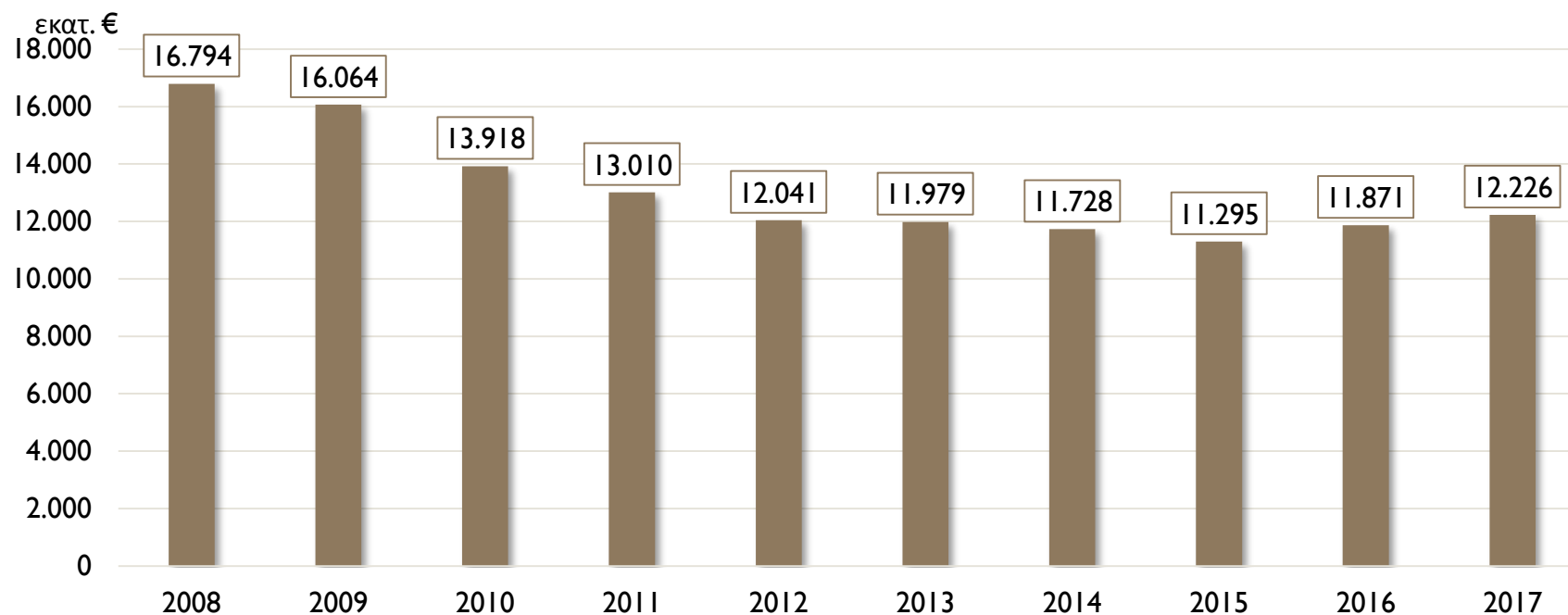

Πηγή: International Trade, (ComExt database), Eurostat, Επεξεργασία: IOBE

Σταθεροί οι κλάδοι με υψηλά μερίδια την εξεταζόμενη περίοδο...

- Πρωτοπόρο εξαγωγίμο προϊόν τα **Προϊόντα Διύλισης πετρελαίου**
- Ακολουθούν τα **Τρόφιμα** (€3,3 δισεκ. το 2017) και τα **Βασικά Μέταλλα** (€2,9 δισεκ. το 2017)
- Την πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν τα **Χημικά Προϊόντα, οι Η/Υ και ο Ηλεκτρικός εξοπλισμός** (στην περιοχή του €1,0 -1,5 δισεκ.)

Επενδύσεις Μεταποίησης

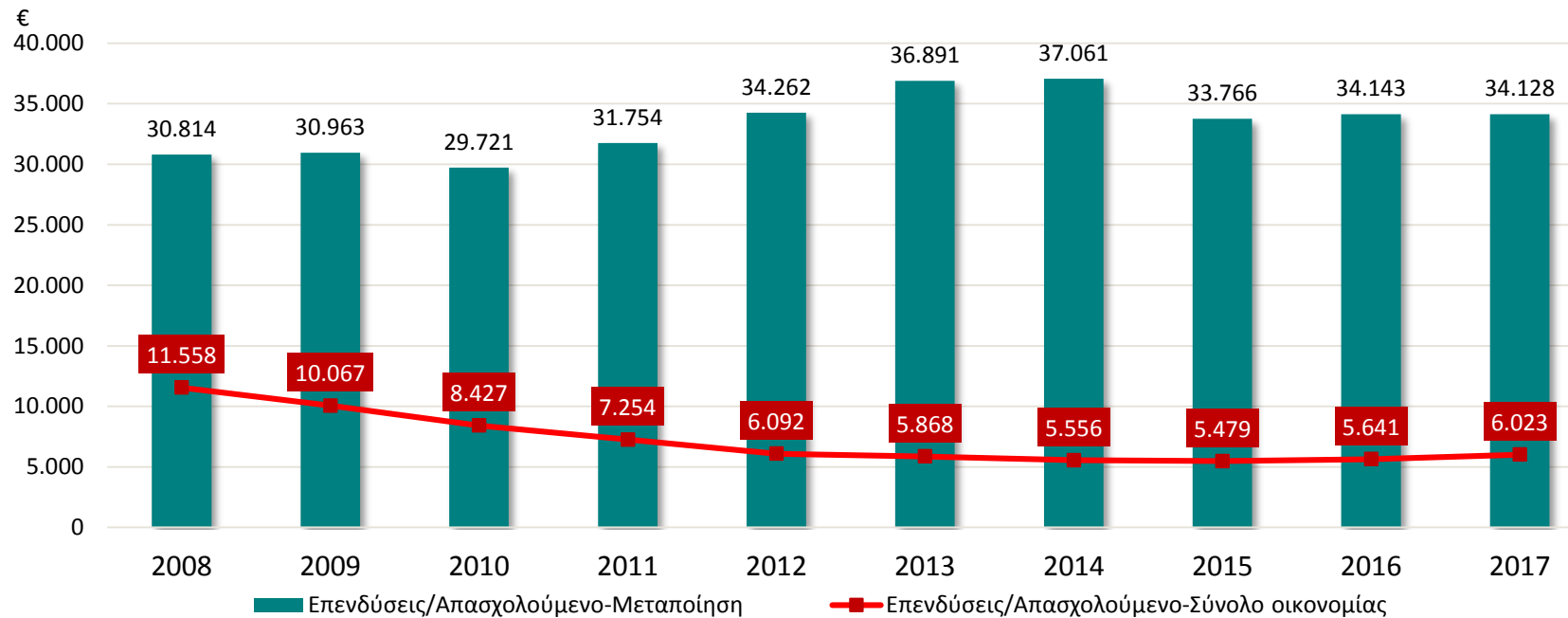

Πηγή: Eurostat-National Accounts

Μείωση επενδύσεων στη Μεταποίηση την περίοδο 2008-2015 κατά 32,7%

Ανάκαμψη έκτοτε στα €12,3 δισεκ. το 2017 (+8,2% σε σχέση με το 2015)

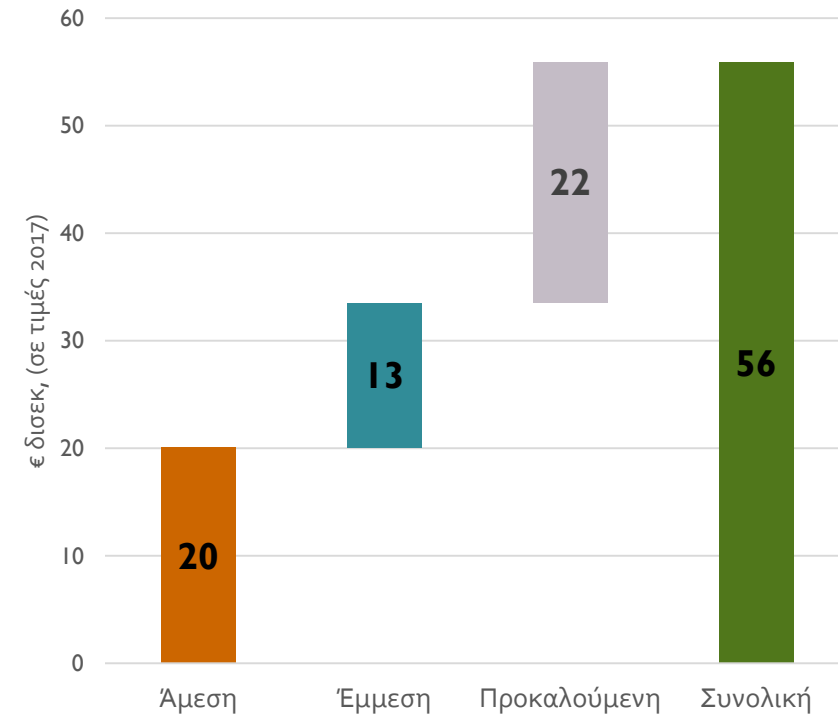
Σταθερά υψηλές οι επενδύσεις ανά απασχολούμενο

Πηγή: Eurostat-National Accounts

- Ο λόγος επενδύσεις ανά απασχολούμενο στη Μεταποίηση αυξάνει συνεχώς την περίοδο 2010-2014 (+24,7%). Πτώση το 2014 (-8,9%) και τη διετία 2016-2017 σταθεροποίηση στα €34,1 χιλ.
- Αντίθετα, περιορίζεται συνεχώς την περίοδο 2008-2015 στο σύνολο της οικονομίας (-52,6%), παρά τη μικρή άνοδό του τη διετία 2016-2017 (+6,8%)

Το οικονομικό αποτύπωμα της ελληνικής μεταποίησης

- Η συνολική επίδραση στο ΑΕΠ φτάνει τα €56 δισεκ. (31% του ΑΕΠ)

Ελληνική οικονομία – χαρακτηριστικά και προοπτικές

- Συνεχίζεται η υπερβολική εξάρτηση από το δημόσιο ταμείο
- Ασφυκτική κεντρική ρύθμιση των δημόσιων μονάδων από το κράτος
- Παθογένεια στα όρια διασύνδεσης ιδιωτικού και δημόσιου τομέα
- Ασθενή ή στρεβλά κίνητρα συμπεριφοράς.
- Τομείς προτεραιότητας δομικών τομών για ανάπτυξη
 - Ασφαλιστικό
 - Φορολογία
 - Εκπαίδευση